

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

ALICE LUKEŠOVÁ: *KRITIKA SPOLEČENSKÝCH POMĚRŮ V DRAMATICKÉ TVORBĚ F. G. LORCY, A. CASONY, R. ALBERTIHO A M. MIHURY*

ÚRS FF UK

Alice Lukešová se ve své bakalářské práci věnuje čtveřici španělských dramatiků, kteří se dají považovat za příslušníky jedné generace, avšak jejich pohled na zobrazovanou skutečnost a tvůrčí metody se zásadně liší. Autorka se ve vybraných dílech z jejich tvorby zaměřuje na tematickou rovinu kritiky společenských poměrů, přičemž již od úvodu práce není příliš jasné, co vše pod tento pojem zahrnuje.

Po úvodní kapitole, v níž poměrně zdařile obhajuje výběr tak rozličných autorů, se Lukešová věnuje stručnému shrnutí historicko-politického vývoje Španělska; svůj přehled ukončuje již začátkem druhé republiky (1931), ačkoliv většina divadelních her, jimž se níže věnuje, vznikala až ve třicátých a čtyřicátých letech, některé dokonce výrazně později. Do části věnované historickému pozadí též zařazuje kapitolu o vzniku feministických hnutí a postavení ženy ve španělské společnosti v prvních dvou třetinách 20. století. Jedná se o část zajímavou, ale v celku práce poněkud postrádající opodstatnění – na otázku komplikované pozice španělských žen poukazuje jen u Garcíi Lorky a nerozprostírá je na celek své práce.

V dalších částech se Alice Lukešová postupně zabývá vybranými díly daných autorů a snaží se v nich sledovat motivy kritizující společnost. Její přístup je značně disproporční. Největší část stati věnuje relativně podrobnému rozboru různých složek dvou Lorkových her – *Yerma* a *Krvavá svatba* – další kapitoly práce pak obecnější, dosti nepravidelné analýze her autorů dalších. Kombinuje dějová shrnutí a parciální interpretační pasáže, které dokládá citacemi.

Po většinu práce si je autorka vědoma vytyčeného cíle, tedy sledování rysů společenské kritiky, avšak v některých pasážích – např. v kapitole věnované Alexandru Casonovi – ji do textu vstupuje (zdařilý) rozbor spíše psychologické stránky postav. V závěru se autorka zamýšlí nad nelehkou pozicí jedince – moderně smýšlejícího a cítícího člověka – v konzervativní společnosti, ovšem jakoby vysledovanou problematiku vnímala nadčasově a chápala její platnost stejně v dnešní (české) společnosti jako ve společnosti druhé republiky či raně frankistického Španělska.

Bakalářská práce Alice Lukešové postrádá především jasný metodologický přístup a členění, které by ukázalo, jak autorka postupuje a k jednotlivým závěrům dochází. Poměrně

podrobný rozbor dvojice Lorkových dramát zastiňuje stručné pasáže věnované autorům ostatním. Rovněž není jasné kritérium, podle něž jednotlivé autory a hry vybrala. Proč ponechává stranou Lorkův *Dům doni Bernardy*, který je hrou kritickou primárně, a věnuje se raději *Krvavé svatbě*, jež obsahuje silnou lyrickou složku? Z jakého důvodu volí v Mihurově tvorbě spíše okrajovou komedii *Ninette a pán z Murcie*, která je navíc až z 60. let? U jednotlivých kapitol též chybí závěrečné odstavce – u Casony úplně, u Albertiho pak v závěru hovoří spíše o Lorkově Bernardě Albě než o zjištěných poznacích ze *Strašáka*.

Jak bylo zmíněno výše, společenská kritika je pojem dosti široký a nejasný; autorka pod něj často řadila dramatické situace a motivy, jejichž vztah k tématu je značně problematický. Poměrně podrobně se věnovala zachycení charakterů postav, jejichž křehké a trpící duše jsou sice vystaveny krutému nepochopení společenské skupiny, ale zaměření daného dramatu nemusí být proto nutně společensko-kritické, může zobrazovat odvěký konflikt jedince a společnosti, subjektu a objektu.

Poslední výtka směřuje k jednomu formálnímu rysu bakalářské práce Alice Lukešové. Práce je psána česky a je určena především českému publiku, bylo by proto na místě překládat všechny názvy uváděných literárních děl a pokud možno i z nich v češtině citovat – je možné využít existujících překladů.

Nejcennější složkou práce Alice Lukešové jsou parciální interpretace jednotlivých divadelních her. Nejzdařilejší částí je jistě podrobná analýza Lorkovy tragédie *Yerma*, již autorka propojuje s problematikou postavení ženy na tradičním andaluském venkově. Rovněž podařené jsou kapitoly věnující se vybraným hrám Rafaela Albertiho a Alejandra Casony, autorka srozumitelně představuje své chápání děl a většinou v nich i nalézá podstatu společenské kritiky, na niž se zaměřuje z obecnějšího hlediska.

Třebaže má práce některé především metodologické nedostatky, celkově se drží zadaného tématu a ústřední záměr sledování kritického pohledu na společnost z tak rozdílných úhlů, jako nám to nabízí vybraní autoři, je přesvědčivě splněn a navíc obohacen řadou cenných úvah a interpretačních nápadů. K obhajobě ji proto doporučuji.

V Praze dne 3. 6. 2012

PhDr. Lukáš Mathé

oponent